

Likabehandlingsplan för Olof Persgårdens förskola

Handlingsplan mot diskriminering och annan kränkande behandling

Att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget. Detta hänger i sin tur samman med hela förskolans verksamhet.

Denna handlingsplan omfattar arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling och omfattas av alla i förskolan. Detta är en strategi för hur vi ska arbeta för att tidigt upptäcka, stoppa och förebygga diskriminering, trakasserier och all annan kränkande behandling i Ale kommun- Olof Persgårdens förskola.

Det vilar på förskolechef att ansvara för att all personal och föräldrar känner till denna handlingsplan. Planen ska tas upp i skolorådet för synpunkter och sedan presenteras för alla föräldrar på ett föräldramöte. Likabehandlingsplanen ska vara i avdelningens demokratipärm.

Det ligger också på förskolechef att ansvara för att handlingsplanen efterlevs och att detta arbete kontinuerligt följs upp och utvärderas.

De centrala begreppen

Grundläggande för mänskliga rättigheter är rätten för lika behandling. Alla barn ska ha samma rättigheter oavsett om du är pojke eller flicka, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Här nedan kommer en kort förklaring till de olika begreppen.

Kränkande behandling

Ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Kränkning kan vara:

- *Fysiska*, så som slag och knuffar
- *Verbala*, så som hot och öknamn
- *Psykosociala*, så som grimaser och får inte vara med
- *Texter och bilder*, så som teckningar och lappar

Lagen delar in kränkande behandling i

Trakasseri

Är kränkande behandling som har samband med:

- *Kön*, t ex barn hindras från att delta i varandras lekar
- *Etnisk tillhörighet*, t ex barn kallar någon för "svartskalle"
- *Religion eller annan trosuppfattning*
- *Funktionshinder*, t ex att något barn inte får vara med för att det inte hänger med i samma tempo, eller att något barn inte kan delta i utflykt på grund av allergier.
- *Sexuell läggning*

Annan kränkande behandling

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. T ex ett barn är stökigt och hela gruppen åker på bestraffning, kränkande behandling mot resten av barngruppen.

Diskriminering

När ett barn missgynnas i förskolan och det har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Diskriminering kan till exempel ske genom regler, pedagogisk verksamhet eller personalens förhållningssätt.

Det delas upp i direkt och indirekt diskriminering

- *Direkt diskriminering*

När ett barn behandlas sämre än ett annat.

T ex: en i personalen behandlar ett barn sämre än de andra p.g.a. ogillar barnets förälder.

○ **Indirekt diskriminering**

Ett förfaringsätt som verkar neutralt men som missgynnar någon individ.

Ex: att bjuda på äpple till några barn men ett av barnen kan inte äta äpple av någon anledning och att barnet då inte får och får vara utan.

Befogade tillsägelser

Förbudet att utsätta barn för kränkande behandling gäller naturligtvis inte tillrättavisningar som är befogade för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barn kan uppleva tillrättavisningar som kränkande.

Skolans uppdrag

Förskolans och skolans uppdrag definieras i flera lagar och i läroplanen. Nedan finns utdrag ur dessa texter som specifikt handlar om demokratisk fostran, likabehandling och respekt för varandra.

Skollagen (SFS 1985:1100)

Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar i skolan bemöda sig om att hindra varje försök från elever att utsätta andra för kränkande behandling.

Den som verkar i skolan ska därför

- 1. främja jämställdhet mellan könen*
 - 2. aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.*
- (kap1, 2§)*

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67)

- förbud mot diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder (9, 10§)*
- förbud mot annan kränkande behandling (13§)*
- krav på likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet (6§)*
- det är förskolan och skolans skyldighet att förebygga, förhindra och utreda diskriminering och annan kränkande behandling (7, 8§)*
- om förskolan/skolan inte kan visa att man vidtagit alla skäliga åtgärder blir huvudmannen skyldig att betala skadestånd (19§)*

Läroplanen för förskolan (Lpfö98)

Alla som arbetar i förskolan skall

- *visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskolan, där sambörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet*
- *stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra.*

Värdegrundsdokument för Olof Persgårdens förskola

Vi arbetar efter de grundläggande värdena i Lpfö-98 med demokratiska grund. Därför skall vår verksamhet utformas i bestämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar i förskolan skall främja aktning för varje människas egen värde och respekten för vår gemensamma miljö.

- **Att alla barn, personal och föräldrar skall känna glädje i den verksamhet som bedrivs**
- **Vi jobbar att alla skall utveckla sin förmåga till empati utifrån ålder och mognad. Alla skall utveckla förståelse för alla människors värde oberoende av kön, social eller etnisk bakgrund.**
- **Att verksamheten genomsyras av de demokratiska arbetsformer där alla parter är med och tar ansvar. Det innebär att rättvisa är viktigt, men rättvisa är inte lika med att allt skall vara lika för alla.**
- **Att verka för en hållbar utveckling, där vi vårdar vår miljö och är rädda om allt levande.**

Alla är vi olika, men vi är lika mycket värda

Att främja barns lika rättigheter

Relationen mellan barnen och personalen är viktig i arbetet med att främja barnens lika rättigheter. Det är i den vardagliga verksamheten som värderingar och attityder förmedlas.

Förskolan har en skyldighet att bedriva ett målinriktat arbete för att främja lika rättigheter.

Det gör vi genom att:

- Personalen ska föregå med gott exempel och vara bra förebilder.
- Ingen får tala illa om någon annan individ.
- Det är viktigt att samtala med barnen om någon har blivit illa behandlad och försöka förklara hur det känns.
- Lära barnen att hjälpa varandra.
- Diskutera hur en bra kompis är.
- Att de böcker vi läser, de sånger vi sjunger, de lekar vi leker och de spel vi spelar främjar allas lika rättigheter och inte förmedlar attityder och värderingar som motverkar det.
- Vi ska använda ett språk som tilltalar alla.
- Arbetar för att alla barn skall känna sig trygga.
- Alla har lika stort utrymme och inflytande i verksamheten oavsett om det är en pojke eller flicka eller har någon form av funktionshinder.
- Verksamheten ska ta hänsyn till alla barnens olikheter så att alla kan delta.
- Jämför likheter och olikheter hos barn med olika etniska tillhörigheter och religion eller annan trosuppfattning.
- Sträva efter att det finns leksaker och annat material som speglar människor som har annan etnisk ursprung och religion så att man kan jämföra likheter och olikheter
- Förskolan ska bejaka olika familjekonstellationer för att undvika att förstärka heteronormen som den enda självklara.
- Personalen ska vända sig till förskolechef vid oro eller bekymmer.

Att förebygga diskriminering och annan kränkande behandling

Förebyggande åtgärder:

Det förebyggande arbetet sker i mötet mellan barn och vuxna. I enlighet med läroplanens strävansmål för normer och värden arbetar vi med demokratiska värderingar, respekt för människovärdet och god kamratskap. Men vad som är viktigare är att personalen, i den dagliga verksamheten, förmedlar verksamhetens värdegrund i alla möten med barnen/eleverna.

All personal, barn och föräldrar skall känna till handlingsplanen mot kränkande behandling.

Till förskoleverksamheten finns det en resursenhet som arbetar förebyggande med exempelvis utbildning av personal i förhållningssätt till barn, handledning.

Förebyggande arbetsätt:

- gemensamma tydliga regler

- vuxna ingriper vid olämpligt beteende
- utvecklingssamtal
- Personal skall alltid finnas nära barnen.
- temaarbete
- samtal kring vår värdegrund utifrån barnens mognad skall ingå i det dagliga arbetet.
- medinflytande och ansvar utifrån ålder och mognad i det som rör den fysiska och psykiska arbetsmiljön

Utöver det grundläggande arbetet bedriver vi mer specialiserat arbete beroende på barnens ålder. Ett urval av arbetsformer är:

- skolråd
- gott samarbete mellan förskolans olika professioner
- gott samarbete mellan förskolan och andra myndigheter
- vi kartlägger våra barngrupper för att garantera att alla barn blir sedda, hörda, bekräftade och att man har lekkamrater (se bilaga 1 relationsanalys och kontaktbarometer barngrupp)
- enkäter och intervjuer med barn och föräldrar kring trivsel
- trivsel regler
- inskolning och överlämningar mellan yngre och äldre avdelningar och till förskoleklass. Dokument skall finnas som visar hur det här arbetet går till. (se bilaga 2)
- Vikarie, nyanställd personal, VFU och övriga studenter informeras om planen av lagledarna

Förebyggande arbete sker också i det medarbetarsamtal förskolechef har med personal och i den kompetensutveckling som ges till all personal gällande barn med särskilda behov, barn med diagnos, kommunikation, kriser i barns liv och genusfrågor.

Upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling.

För att kunna upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling ska vi sträva efter en god miljö med ett varmt och öppet klimat, det ska finnas tillit mellan barn, personal och föräldrar. All personal på förskolan har en mycket viktig funktion att fånga upp signaler i förskolemiljön och skall rapportera om de uppfattar diskriminering eller annan kränkande behandling.

För att upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling i förskola används följande arbetssätt:

- alltid personal nära barnen
- samtal med barnen om hur de trivs i förskolan
- utvecklingssamtal
- trivselenkäter

Till dig som förälder

Om du som förälder misstänker att ditt barn eller någon annans barn utsätts för kränkande behandling på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning eller funktionshinder prata alltid med personalen eller rektor/förskolechef.

Att utreda diskriminering och annan kränkande behandling

Det är i det dagliga arbetet med barnen som vi uppmärksammar när barn utsätts för kränkande behandling. Eftersom vi vuxna har ansvar för alla våra barn agerar den vuxne som är i närheten och ser till att de barn som utfört kränkningen förstår den felaktiga handlingen. All personal skall rapportera till förskolechefen om de uppfattar diskriminering eller annan kränkande behandling. Om det bara är barn inblandade har förskolepersonalen ansvar för att saken utreds. I de fall då personal är inblandad i diskriminering eller kränkande behandling skall personalens chef ansvara för att saken utreds.

Vuxna har ett särskilt ansvar för att barn inte utsätts för kränkningar av den vuxne på förskolan.

Barn - Barn

Se till att de barn som är inblandade i händelsen får upprättelse, genom tröst och genomgång av det som inträffat.

Använd följande 5-frågors modell. Ha de här frågorna som grund och utforma dom så de passar i förhållande till barnens ålder och mognad.

1. Vad var det som hände?
2. Vad tänkte du?
3. Vad kände du?
4. Hur önskar du att det ska vara mellan er?
5. Vad är du beredd att bidra med nu?

Efter bedömning av händelsens art, samt barnets ålder och mognad informeras vårdnadshavaren av ansvarig pedagog.

Vid upprepade tillfällen eller riktad mot ett och samma barn skall lagledaren informeras och beslut om åtgärd tas gemensamt med de berörda. Detta skall dokumenteras.

Om problemet kvarstår skall åtgärdsprogram upprättas (handläggning av ärende rörande diskriminering, trakasserier och annan behandlig bilaga 3).

Dokumentationen förs vidare till förskolechef som förvarar dokumentationen i låst skåp och det kommer att följa med barnet till skolan.

Vid fortsatta problem tas kontakt med resursenheten för konsultation.

Utredningen ska belysa allsidigt vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den som utövat kränkningen.

Vuxen - Barn

Om vi ser att någon vuxen (personal eller förälder) kränker ett barn måste vi uppmärksamma det och reagera. Ta den vuxne åt sidan och påpeka det olämpliga beteendet. (HUR TÄNKTE DU?)

Vid upprepade tillfällen skall förskolechef informeras. Förskolechef tar snarast ett samtal med den berörde. Förskolechef ansvarar för utredning och åtgärder.

Åtgärderna skall dokumenteras.

Utredningen sker alltid med största möjliga hänsyn till den utsatte och övriga inblandade.

Vid varje fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till socialtjänsten och/eller polis skall göras.

Att åtgärda diskriminering och annan kränkande behandling

Rutiner finns för hur enheten agerar när diskriminering, trakasserier och/eller annan kränkande behandling förekommit i t ex [åtgärdsprogram och handlingsplaner \(se bilaga 4\)](#).

Åtgärder grundas på vad som skett i det enskilda fallet och som regel riktas dessa till såväl det barn som har blivit utsatt som den som diskriminerat, trakasserat och/ eller kränkt någon. Detta sker t.ex. genom samtal enligt handlingsplaner och ovan nämnda handläggningsblankett (se bilaga 4).

Åtgärder på individnivå syftar till att avhjälpa akuta situationer och att skapa mer långsiktiga lösningar. Dessa åtgärder kan bestå av t e x

- jagstärkande samtal
- stödsamtal
- handledning
- information.

Utifrån de enskilda fallen ska alltid överväganden göras om åtgärder också bör vidtas i syfte att förändra förhållandena på grupp- och organisationsnivå.

Detta kan t.ex. utgöras av

- värdegrundsarbete
- föräldra-/avdelningsmöte
- information om funktionshinder
- temaarbete
- avdelnings/förskolebyte.

Åtgärderna dokumenteras på bifogad blankett, följs upp och utvärderas samt förvaras på varje enhet.

I de fall då enheten inte själv har den nödvändiga kompetensen eller befogenheterna för att klara upp en situation tar vi hjälp utifrån. Förskolechef ansvarar för kontakter med övriga aktörer t ex IFO, Polis och BUP.

Repressalier

Ett barn får inte utsättas för repressalier på grund av att du som förälder anmält eller påtalat något i strid mot lagen. Ej heller om ni har medverkat i en utredning enligt lagen.

UTVÄRDERING

Likabehandlingsplanen kommer att utvärderas varje år i augusti på personalens arbetsplatsträffar i form av tvärgruppsdiskussioner och på skolrådet med hjälp av dokumentation från de här mötena reviderar lagledarna ihop med förskolechef likabehandlingsplanen under oktober månad. Förskolechef har ansvaret att det här blir gjort.

I enskilda fall är det viktigt att man har en diskussion om alla parter tycker att planen fungerar bra och dokumenterar för att ändra eller lägga till när vi gör revidering.

Likabehandlingsplanen finns i respektive avdelnings Demokratihandbok och i vår Krispärm.

AKTIVITET	ANSVARIG
Likabehandlingsplanen följs upp årligen utvärderas och revideras varje höst.	Rektor/Förskolechef, skolråd och lagledargrupp
Kommunens eller vår egna enkät till föräldrar/barn	Barn och ungdomsförvaltningen Rektor/Förskolechef
Genomgång och analys av enkät	Skolråd och lagledargrupp
Återkoppling till föräldrar och barn om enkät	Arbetslaget
Personal, barn och föräldrar skall känna till vad som står i likabehandlingsplanen	1.Rektor/Förskolechef informerar på första APT på hösten 2.personlen informerar barn och föräldrar på hösten.

Relationsanalys

bilaga 1

	Barnets namn	Personal 1	Personal 2	Personal 3	Personal 4
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

X = Positiv relation, bra och trygg kontakt

O = Ett barn som bara finns där, ingen relation till dig

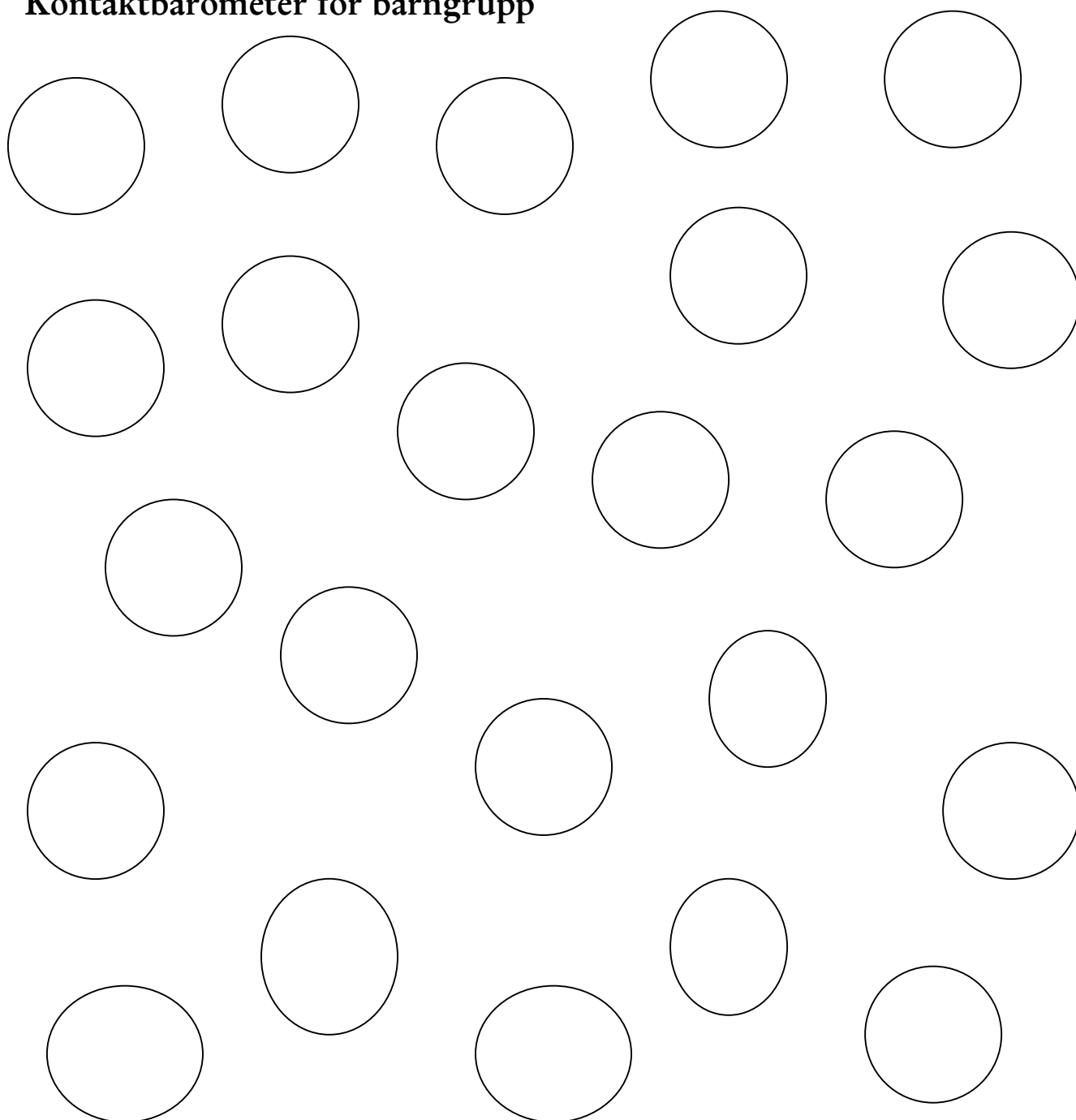
- = Ofta tillsägelser, negativ kontakt

Fyll i var och en hur era relationer ser ut till varje barn är just nu

Jämför och analysera resultatet

Finns det barn som av fler av er har negativ kontakt eller ingen relation med? Gör en plan på hur ni ska förändra barnens situation.

Kontaktbarometer för barngrupp

Varje cirkel representerar ett barn.

Dra en eller flera pilar mellan de barn som ofta leker med varandra. Är det barn som väljer varandra skall pilen vara dubbelriktad.

Det kan finnas barn som har pilar till alla barn men aldrig väljs av andra.
Markera det då.

Analysera resultatet.

Vilket/vilka barn behöver ökat stöd för att kunna känna sig delaktig?

Bilaga 2 övergångar kommer senare

Handläggning av ärenden rörande diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Datum:

Handläggare:

Person som blivit utsatt:

Person/er som utövat kränkningen:

Ansvarig chef

Övrig personal som arbetar med ärendet

Utredning av det som skett:

Lämnas härefter till chefen

Datum	Åtgärder	Överenskommelser	Ansvarig

Datum	Uppföljn. 1/nya åtgärder	Överenskommelser	Ansvarig
Datum	Uppföljn. 2/nya åtgärder	Överenskommelser	Ansvarig

Övrigt: